

Van vuur en water

Op kerstnacht zingen de mannenstemmen in de donkere kapel 'Puer natus est nobis... een kind is ons geboren'. En dan vertelt Guido het verhaal van de geboorte van Jezus rond de eerst nog lege Kerststal. Alle beelden zijn als puzzelstukken over de kapel verspreid. Frans, de vader van Siska, waakt over een lammetje en Filip die met hen voor de eerste keer is meegekomen, heeft de eer gekregen Maria te mogen behoeden. Ze voelen er zich wat onwennig mee en lacherig: Siska en Mieke, haar moeder, zoeken mij al lachend met hun ogen in het koor. Zo gaat het verhaal verder, tot alle personages op hun plaats staan en ook het kindje met kribbe en al in de kerststal staat. Het is voor de kinderen een mooie kerststal, groot genoeg om echt te kunnen zijn, fantasievol met stro en lichtjes en herders en koningen en een houten gebinte en stro op het dak, en een lammetje dat precies wil weglopen... Voor de volwassenen ziet het er wat ouderwets uit: ik houd meer van de kerststal uit de Magdalena-kerk in Brugge: symbolisch uit doek op twijgen en engelen uit stro en teksten die tot dromen leiden.

Op Nieuwjaarsdag komen we nog samen rond de kerststal en Guido spreekt in zijn homilie over 'kon God een ramp zoals in Zuid-Oost-Azië niet voorkomen?'. De nieuwjaarsreceptie is geslaagd, want verzorgd door Lut: dus lekker!

Maar wat er precies gebeurd is op 2 januari 2005, zullen we wel nooit weten: kortsluiting of oververhitting van een lichttransformator... feit is: als rond de middag een broeder even de kapel inloopt, stelt hij tot zijn verbijstering vast dat de kapel vol zwarte rook hangt. Hij sluit de deur, hij waarschuwt de brandweer en die vindt dat de kerststal volledig is uitgebrand maar dat er gelukkig geen deuren openstonden of ramen zijn gesprongen, want nu is het vuur vanzelf gedoofd bij gebrek aan zuurstof. Gelukkig is ons lied niet verhoord: "t Laaiend vuur het dove niet...".

Maar toch is er meer dan genoeg schade. Van de kerststal rest niets dan wat verkoolde balken, alle beelden zijn verpulverd of waardeloos: er rest alleen een zwartgeblakerd hoofd van Sint-Jozef en de linkerheft, vuil en grijs, van het zo gekoesterde lammetje. Er zijn wat stoelen verbrand, alle tapijten en gordijnen zijn smerig van het roet, een deel van de kruisweg aan de muur is verkoold en over heel de kapel - muren, stoelen, vloer, orgel - over alles ligt een laag vettig roet en as. Brand is iets zeer eigenaardig: blijkbaar heeft het vuur vóór het uitdoofde, nog de laatste resten zuurstof in de uiterste uithoeken van de kapel gezocht, want het uurwerk op het doksaal ziet er nu uit als een kunstwerk van Dalí en de kaarsen aan het tabernakel hangen er wat obsceen slapjes bij. Maar de grote bijbel is gered; wel zijn de bladzijden met de lezingen van de vorige viering voor altijd iets minder wit dan de overige.

De brandweer gaat, de verzekeringsmensen komen en gaan.

De broeders waarschuwen Guido, Guido waarschuwt Fons, Fons neemt foto's...

Fons stuurt miljoenen bytes de wereld rond naar stuurgroep, koorleden, sympathisanten en al wie maar kan helpen. Hij krijgt een aantal berichten terug van de servers: onbestelbaar, veel te zwaar,... stuurt ze opnieuw met minder foto's, vraagt om hulp en de hulp komt er: Effata deinst niet voor een strovuur terug.

Miet doet inkopen: blijkbaar heeft ze de bedoeling mét de kapel en de Effatazaal, ook hal 6 van het Kuipke stralend nieuw te maken, want er is van alles genoeg, meer dan genoeg.

Maar de Effatawerkers komen met eigen wapens: emmers, bezems, dweilen, aftrekkers, vodden, een drukspuit, een stofzuiger, alles wat maar nodig is om het rampgebied te lijf te gaan. Er blijkt zelfs iemand te zijn die een koevoet als normale uitrusting in zijn auto meevoert: duidelijk geen wapen om rupsen mee te verdelgen!

En toch dient alles voor iets: we beginnen met het opruimen van het puin en de koevoet is als een goddelijk geschenk voor het netjes opbreken van het vernielde gedeelte van de vloer. De verbrande stoelen, de bevulde tapijten en gordijnen en andere bewijsstukken voor de verzekering verhuizen voorlopig naar een opslagplaats en de rest vliegt op de afvalcontainer. Ook de planten uit plantenbakken aan de pilaren: ze zijn verschroeid en waardeloos: gelukkig hebben de gietijzeren pilaren en het gebinte van de kapel niet op dezelfde manier geleden!

De tweede stap is het reinigen van het ongeschonden meubilair: altaar, koorzetels, lezenaars, geluidsinstallatie, elektronisch orgeltje: opgepoetst en naar de zijkapel! Kaarsenhouders, kandelaars en allerhande koperwerk: naar de Effatazaal voor een grondige spoeling en om opgeblonken te worden! De stoelen uit de kapel: geschuurd met sponsjes en veel geduld en water en zeep, gespoeld en gedroogd: in de gang die er uit ziet als een enorme wachtzaal! De stoelen van het doksaal: naar beneden voor dezelfde behandeling, en terug omhoog nadat het tapijt is gestofzuigd. Fons vindt dat omhoog moeilijker gaat dan omlaag... De klavierkast van het grote orgel wordt gereinigd, maar het werk met de vele pijpen is voor specialisten. Guido test het orgel: tè tè tèèè, tè tè tè tèèèè: het werkt perfect, er is geen roet te horen en Guido krijgt een welgemeend applaus. Ook het kleine elektronische orgeltje werkt nog, het is van de hitte gespaard en toch stond het, met een nylondoek afgedekt, zo dicht bij de vuurgloed!

Hier is Effata op zijn best: samen eten en samen delen, samen poetsen en samen roet weg doen, samen water plenzen en samen schuren...

Dat is dan al een deel van de tweede stap. Als de kapel en het koor leeg zijn kan het spoel- en schuurwerk beginnen. Terwijl de lage ramen worden gewassen en gelapt en de houten lambrisering en de radiatoren – voor zover als mogelijk – worden schoongemaakt, spuit Rita kwistig water zodat de waterschade groter dreigt te worden dan de vuur- en rookschade. Maar alle baten helpen en als ook dé Mister Proper van Propter & Gamble doet wat hij belooft nl. wonderen, én Guido al schurend ter hulp komt, worden vuilgrijze stenen weer glanzend wit en zien de zwarte er weer echt zwartglanzend uit. Vincent leert een nieuwe manier van waterbestrijding, met het vuilblik, want het gebruik van het afloopputje is op eeuwige hellestraf door Broeder M. verboden.

Doordat niet iedereen zijn mail op hetzelfde uur gelezen heeft - sommigen zelfs maar ná de middag - komen de helpers wat laat opdagen: een levende toepassing van de parabel van de werkers van het elfde uur: maar ze krijgen ook hier hetzelfde loon, en terecht...

We hebben gewroet van 14.00 uur tot 19.00 uur, het is genoeg geweest. Cécile zorgt voor wat broodjes met beleg en koffie; voor wie wat meer emotie moet wegspoelen is er ook iets sterkers.

Johan vroeg naar mijn verhaal, een verhaal van vuur en water: hier is het dan.

Maar het is ook het verhaal van Guido, Chrisje, Fons, Miet, Roger, Hilda, Suz, Suz, Ilse, Julie, Katrien, Bernadette, Elien, Lea, Odette, Magda, Rita, Bart, Johan, Cécile, Vincent, Lut, Tom, Sylvie, Wouter en Dirk. En Fons, Magda, Guido, Rita, Johan en Miet die er 's anderendaags weer waren. En van al de vrijwilligers die er vrijdag 7 januari zullen bij zijn om vloeren te boenen, de Effatazaal en de gang schoon te maken en de kapel en onze zaal terug in orde te zetten. Om zaterdag waardig te kunnen vieren en danken.

Misschien een idee voor een volgende homilie: 'Wat heeft God bedoeld met de brand?'...

Wouter